

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 24Csp/11/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119432635
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jozef Chovan
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2024:6119432635.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin sudcom Mgr. Jozefom Chovanom v spore žalobcu: R Collectors s. r. o., so sídlom Dvořákovo nábr. 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 50 094 297, právne zastúpeného: Advokátska kancelária RELEVANS s. r. o., so sídlom Dvořákovo nábr. 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 47 232 471, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX C. D. XXX, zastúpenému: Občianske združenie OPOS, so sídlom A. Hlinku 1084/24A, 914 01 Trenčianska Teplá, IČO: 51 147 688, o zaplatenie sumy vo výške 24 767,98 € s príslušenstvom takto

rozhodol:

- I. Žaloba sa zamietá.
- II. Žalovanému sa proti žalobcovi priznáva náhrada trov konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

- Žalobou doručенou súdu dňa 09.11.2019 sa pôvodný žalobca, 365.bank, a. s. (do 02.07.2021 Poštová banka, a.s.), IČO: 31 340 890, domáhal, aby súd vydal rozhodnutie, ktorým by žalovanému (pôvodne žalovanému v rade 2) ako spoludlžníkovi a ďalšiemu žalovanému (ako žalovanému v rade 1) ako (hlavnému) dlžníkovi uložil povinnosť zaplatiť mu sumu vo výške 24 767,98 € s príslušenstvom ako nevrátenú časť úveru poskytnutého na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere lepšiasplátka č. 1625689848 zo dňa 18.05.2016.
- Uznesením zo dňa 25.02.2020, č. k. 24Csp/11/2020-74, súd zastavil konanie proti uvedenému žalovanému v rade 1, keďže na jeho majetok bol vyhlásený konkurz a pohľadávka, ktorá je predmetom tohto konania, môže byť uplatnená len v tomto konkurze.
- Súd vo veci samej rozhodol rozsudkom zo dňa 03.09.2020, č. k. 24Csp/11/2020-98, a to na pojednávaní konanom v neprítomnosti žalovaného.
- Uznesením zo dňa 29.09.2022 č. k. 11CoCsp/29/2021-183, Krajský súd v Žiline vyhovel návrhu pôvodného žalobcu na jeho zmenu a do konania namiesto neho vstúpil (súčasný) žalobca, ktorému mala byť postúpená pohľadávka pôvodného žalobcu, ktorá je predmetom tohto konania.
- Uznesením zo dňa 30.11.2022 č. k. 11CoCsp/29/2021-191, Krajský súd v Žiline na základe odvolania žalovaného zrušil vydaný rozsudok vo veci samej a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, keďže neboli splnené podmienky na konanie pojednávania, na ktorom bol vyhlásený, v neprítomnosti žalovaného.
- Súd preto v ďalšom konaní zopakoval a doplnil vykonané dokazovanie, prihliadol na ďalšie skutkové a právne tvrdenia strán sporu a pristúpil k novému rozhodnutiu.
- Súd vykonal dokazovanie uzavretou zmluvou o spotrebiteľskom úvere, výpisom z úverového účtu zo dňa 04.11.2019 označeným ako aktuálny stav úveru ku dňu 31.10.2019, výpismi z účtov pôvodného žalovaného v rade 1, listinami vo vzťahu ku skúmaniu schopnosti splácať poskytnutý úver zo dňa 17.05.2016 - dopytmi v sociálnej poisťovni, v registri EOS KSI a v registri SRBI vo vzťahu k pôvodnému žalovanému v rade 1 a k žalovanému a zmluvou o postúpení pohľadávok č. II/2021 zo dňa 01.10.2021.

8. Žalovaný sa v priebehu konania (vrátane odvolacieho a ďalšieho po zrušení vydaného rozsudku vo veci samej) k žalobe vyjadril v podstate tak, že žalobca neposkytol predmetný úver v tvrdenej výške, že tento úver je bezúročný a bez poplatkov a že nedošlo k jeho platnému zosplateniu, preto postúpenie pohľadávky, ktorá je predmetom tohto konania, je neplatná.

9. Na základe uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere súd zistil, že pôvodný žalobca ako veriteľ s pôvodným žalovaným v rade 1 a so žalovaným uzavrel zmluvu o úvere, na základe ktorej im mal poskytnúť úver vo výške 26 000,00 €, ktorý sa zaviazali vrátiť 96 mesačnými splátkami vo výške po 389,90 € s konečnou splatnosťou dňa 25.05.2024. Táto skutočnosť nebola medzi stranami sporu sporná.

10. Žalovaný namietal, že právny poriadok nepozná pojem spoludlžník a že s pôvodným žalovaným v rade 1 nie je v žiadnom príbuzenskom pomere a nemal vplyv na to, ako tento žalovaný v rade 1 úver použil a splácal. K tejto námietke súd uvádza, že tieto námietky sú neopodstatnené. Občiansky zákonník síce nepozná pojem spoludlžník, ktorý je použitý v uzavretej zmluve o spotrebiteľskom úvere, avšak obsahuje úpravu spoločných záväzkov. V bode 1.3 tejto zmluvy je pritom výslovne uvedené, že spoludlžník (žalovaný) je zaviazaný spoločne a nerozdielne s dlžníkom (pôvodným žalovaným v rade 1) na plnenie záväzkov vyplývajúcich z tejto zmluvy. Veriteľ je potom oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich. Občiansky zákonník ani iný právny predpis v zásade neukladá účastníkom súkromnoprávných zmlúv označovať sa legálnymi pojmami obsiahnutými v právnych predpisoch, naopak v zásade sa môžu označovať akýmikoľvek (prípadne aj nesprávnymi) pojmami, samozrejme za predpokladu, že z tohto dôvodu nedôjde k nejasnosti alebo neurčitosti právneho úkonu. V tomto prípade k nejasnosti ani k neurčitosti právneho úkonu nedošlo, naopak možno vysloviť tvrdenie, že pojem spoludlžník výstižne označuje povahu a postavenie spoločne a nerozdielne zaviazaného dlžníka v predmetnom zmluvnom vzťahu napriek tomu, že sám Občiansky zákonník takýto pojem nepoužíva. Bolo pritom na slobodnej voľbe žalovaného, či do takéhoto vzťahu vstúpi, a to aj za predpokladu, že s pôvodným žalovaným v rade nebol v žiadnom príbuzenskom pomere a nemal vplyv na to, ako tento úver použil a splácal.

11. Súd sa už v pôvodnom rozsudku vo veci samej vysporiadal s námietkou žalovaného, že predložený výpis z úverového účtu je súkromnou listinou, ktorou žalobca nepreukázal poskytnutie predmetného úveru, a že poskytnutie tohto úveru žalobca nepreukázal ani inými dôkazmi. Súd opätovne uvádza, že ide o výpis z bankovej knihy žalobcu, vyhotovený z bankového informačného systému pod dohľadom Národnej banky Slovenska. Súd sa teda síce stotožňuje s tvrdením žalovaného, že ide o súkromnú listinu (napriek tvrdeniu žalobcu, že v bankovej praxi je považovaný za verejnú listinu), avšak napriek tomu ju považuje za dôveryhodnú listinu, pričom v nej uvedené údaje považuje za preukázané. Žalovaný len vo všeobecnosti spochybnil jej schopnosť preukázať v nej uvedené údaje, tieto neoznačil za nepravdivé a netvrdil, že by mali byť iné.

12. K samotnému poskytnutiu predmetného úveru a k jeho výške žalovaný ďalej namietal, že podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere mal byť úver poskytnutý na splatenie 5 úverov pôvodného žalovaného v rade 1, označené však boli len 2 úverové účty, na ktoré mal byť čerpaný, a zvyšok úveru mal byť čerpaný na osobný účet pôvodného žalovaného v rade 1. Aj tieto námietky vyhodnotil súd ako neopodstatnené. V bode 2.2 tejto zmluvy je uvedené, že poskytnutý úver je účelovým a určeným na refinancovanie, v bode 2.3 zmluvy je uvedené, že úverom bude splatených 5 úverov a že bude čerpaný na 2 úverové účty a vo zvyšku na osobný účet pôvodného žalovaného v rade 1. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že úver bol teda čerpaný na splatenie 2 záväzkov pôvodného žalovaného v rade 1 voči pôvodnému žalobcovi, a to priamo na 2 úverové účty označené v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Zvyšok úveru bol čerpaný na osobný účet pôvodného žalovaného v rade 1 a bolo jeho povinnosťou a zodpovednosťou takto získanými finančnými prostriedkami splatiť ďalšie svoje označené záväzky. Takýto postup nie je v rozpore s uzavretou zmluvou a neznamena, že úver nebol poskytnutý v dohodnutej výške. Z predloženého výpisu z úverového účtu vyplýva, že v súlade so zmluvou bol poskytnutý úver čerpaný na účet č. XXXXXX XXXXXXXXXXXX/XXXX vo výške 4 716,85 €, na účet č. XXXXXX XXXXXXXXXXXX/XXXX vo výške 12 141,13 € a na účet č. XXXXXX XXXXXXXXXXXX/XXXX vo výške 9 142,02 €, spolu teda v dohodnutej výške 26 000,00 €. Na preukázanie svojich tvrdení žalobca predložil aj výpisy z týchto účtov, z ktorých vyplýva, že tieto sumy boli na tieto účty pripísané dňa 18.05.2016, čím zároveň došlo k splateniu úverov č. XXXXXX XXXXXXXXXXXX/XXXX a č. XXXXXX XXXXXXXXXXXX/XXXX.

13. Žalovaný ďalej namietal, že pôvodný žalobca pred uzavretím predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere s odbornou starostlivosťou neposúdil schopnosť pôvodného žalovaného v rade 1 a žalovaného splácať poskytnutý úver. Keďže po zrušení pôvodného rozsudku vo veci samej strany sporu v tejto súvislosti predniesli nové právne a skutkové tvrdenia, súd pristúpil k opätovnému posúdeniu splnenia tejto povinnosti. Žalovaný tvrdil, že pôvodný žalobca hrubo porušil túto povinnosť, preto je úver bezúročný a bez poplatkov a pôvodný žalobca nebol oprávnený vyžadovať jednorazové splatenie úveru.

14. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere (ďalej len zákon o spotrebiteľských úveroch) veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

15. Podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

16. Súd už v pôvodnom rozsudku vo veci samej skonštatoval, že pôvodný žalobca posúdil schopnosť pôvodného žalovaného v rade 1 a žalovaného splácať poskytnutý úver s prihliadnutím na údaje o ich príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave a na údaje z príslušného registra, pričom pôvodný žalobca spôsob tohto posúdenia podrobne opísal a predložil údaje z príslušného registra. Nemožno teda konštatovať, že by pôvodný žalobca hrubo porušil túto povinnosť v zmysle ust. § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch a že by úver bol z tohto dôvodu bezúročný a bez poplatkov.

17. Súd však vzhľadom na uvedené nové právne a skutkové tvrdenia strán sporu pristúpil k posúdeniu splnenia tejto povinnosti s odbornou starostlivosťou.

18. Z dopytov v sociálnej poisťovni a z nesporných tvrdení strán sporu súd zistil, že v čase uzavretia predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere príjem pôvodného žalovaného v rade 1 predstavoval sumu vo výške 670,00 € a invalidný dôchodok vo výške 350,00 € a príjem žalovaného predstavoval sumu vo výške 650,00 €. Žalovaný však namietal, že ide o hrubý príjem a že pri posúdení schopnosti splácať poskytnutý úver mal pôvodný žalobca vychádzať z čistého príjmu vo výške 530,00 € pri pôvodnom žalovanom v rade 1 a vo výške 516,00 € pri žalovanom. Žalobca uviedol, že aj keby do úvahy vzal takto určený čistý príjem pôvodného žalovaného v rade 1 (zvýšený o invalidný dôchodok) a žalovaného, mali by nárok na poskytnutie úveru. Súd sa stotožnil s námietkou žalovaného a prihliadal na ním vyčíslený a medzi stranami sporu nesporný čistý príjem. Súd tiež považoval za správne prihliadanie na výdavky pôvodného žalovaného v rade 1 a žalovaného vo výške životného minima vo výške po 198,09 €, na ktoré zhodne poukázali aj strany sporu.

19. Z dopytov v registri SRBI a z nesporných tvrdení strán sporu súd tiež zistil, že v čase uzavretia predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere mal pôvodný žalovaný v rade 1 dva úverové vzťahy v zostávajúcej výške 334,00 € a 2 765,00 € s mesačnými splátkami vo výške 57,00 € a 69,00 € a žalovaný päť úverových vzťahov v zostávajúcej výške 5 288,00 €, 3 829,00 €, 1 417,00 €, 44,00 € a 198,00 € s mesačnými splátkami vo výške 114,00 €, 153,00 €, 68,00 €, 4,00 € a 71,00 € a ďalší vzťah z kreditnej karty s aktuálnou mesačnou splátkou vo výške 33,00 €. V zhode so stranami sporu súd neprihliadal na dva úverové vzťahy pôvodného žalovaného v rade 1 v zostávajúcej výške 4 688,00 € a 12 065,00 € s mesačnými splátkami vo výške 70,00 € a 199,00 €, ktoré boli poskytnutým úverom splatené. Súd na rozdiel od žalovaného rovnako ako pôvodný žalobca neprihliadal tiež na tri úverové vzťahy pôvodného žalovaného v rade 1 v zostávajúcej výške 1 053,00 €, 2 657,00 € a 1 665,00 € s mesačnými splátkami vo výške 33,00 €, 77,00 € a 76,00 €, ktoré mali byť poskytnutým úverom tiež splatené, keďže pri posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa berie do úvahy aj účel spotrebiteľského úveru, ktorým v predmetnom prípade bolo práve splatenie aj týchto úverov. Súd na rozdiel od žalovaného rovnako ako pôvodný žalobca ďalej neprihliadal na povolené prečerpanie poskytnuté pôvodnému žalovanému vo výške 200,00 € (nie 2 000,00 €, ako to tvrdil žalovaný na pojednávaní konanom po zrušení pôvodného rozsudku vo veci samej) a na vzťah pôvodného žalovaného v rade 1 z kreditnej karty s úverovým rámcom vo výške 5 100,00 € a žalovaného s úverovým rámcom vo výške 300,00 €, nakoľko z dopytu vyplýva, že finančné prostriedky v danom čase neboli z týchto úverov čerpané, a nevznikla teda ani povinnosť platiť mesačnú splátku. Z dopytov, ako aj z tvrdení žalovaného ďalej vyplýva, že úverový vzťah z úveru na stavebné sporenie s mesačnou splátkou vo výške 189,00 € bol spoločným záväzkom pôvodného žalovaného v rade 1 a žalovaného, nie je teda dôvod prihliadať naň osobitne vo vzťahu k jednému a osobitne vo vzťahu k druhému. Naopak, súdu nie je zrejmé, z akého dôvodu pôvodný žalovaný neprihliadal na záväzkový vzťah z úveru na stavebné sporenie vôbec. Tvrdenie žalobcu, že ide len o sporenie, je možné ho kedykoľvek ukončiť a nasporené finančné prostriedky získať späť, bez

ďalšieho nemá oporu v dopytoch, kde je tento úverový vzťah výslovne označený za úver s mesačnou splátkou.

20. Súd teda dospel k záveru, že pôvodný žalovaný v rade 1 a žalovaný v čase uzavretia predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere mali spoločný príjem vo výške 1 396,00 € mesačne, ich výdavky na úverové vzťahy predstavovali spolu sumu vo výške 758,00 € (57,00 € + 69,00 € + 114,00 € + 153,00 € + 68,00 € + 4,00 € + 71,00 € + 33,00 € + 189,00 €) mesačne, ďalšie výdavky spolu sumu vo výške 396,18 € (2 x 198,09 €) mesačne a z poskytnutého úveru im vznikol ďalší záväzok vo výške 389,90 € mesačne. Ich príjem teda nepostačoval na úhradu záväzkov (758,00 € + 396,18 € + 389,90 € = 1 544,08 €).

21. Súd dospel k záveru, že ak bol v takejto situácii pôvodnému žalovanému v rade 1 a žalovanému poskytnutý predmetný úver, pôvodný žalobca pred uzavretím zmluvy o tomto úvere neposúdil ich schopnosť splácať ho s odbornou starostlivosťou. V zmysle ust. § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch potom nebol oprávnený vyžadovať jeho jednorazové splatenie, vo vzťahu k vyhláseniu jeho predčasnej splatnosti teda ide o neplatný právny úkon.

22. Keďže teda súd dospel k záveru, že pôvodný žalobca poskytnutý úver platne nevyhlásil za predčasne splatný, tento úver sa stal splatným až jeho konečnou splatnosťou v zmysle uzavretej zmluvy o ňom dňa 25.05.2024. Nebolo pritom potrebné zaoberať sa ďalšími dôvodmi neplatného vyhlásenia úveru za predčasne splatný tvrdenými žalovaným.

23. Podľa § 17 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

24. Zo zmluvy o postúpení pohľadávok vyplýva, že pôvodný žalobca postúpil (súčasnemu) žalobcovi pohľadávku na zaplatenie nevrátenej časti poskytnutého úveru, ktorá bola vyhlásená za predčasne splatnú. Keďže k platnému vyhláseniu poskytnutého úveru nedošlo, v zmysle ust. § 17 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch nedošlo ani k platnému postúpeniu pohľadávky, žalobca teda vo veci nie je aktívne legitimovaným a uplatnené právo mu nemožno priznať.

25. Súd preto žalobu v celom rozsahu zamietol a žalovanému ako strane sporu, ktorá mala vo veci plný úspech priznať náhradu trov konania v celom rozsahu.

26. V zmysle ust. § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len C. s. p.) o výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Martin.

Podľa § 363 C. s. p. v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C. s. p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C. s. p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C. s. p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C. s. p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C. s. p. prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť stanovená týmto rozsudkom splnená dobrovoľne, možno podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov).